

»Oh, gospa, ne govorite mi o tistem času! Kaj sem jaz vedel tedaj o ženskih, in niti sedaj ne vem, kako je bilo, kako se je vse to zgodilo. Vzbudil in zavedel sem se šele, ko sem bil z njo že zavezan za življenje, ko ni bilo več povratka. Nekoliko krivde, oprostite, zadeva tudi vas, ker niste hoteli svojega ponosa toliko ukloniti, da bi se bili opravičili, ko ste slišali, kako so vas krivo obrekovali.«

»Čemu bi budili spomine in si grenili življenje, ki je že tako grenko dovolj?« je odvrnila žalostno gospa Poljakova ter se zavila tesneje v svojo ruto, ker je bila radi svoje bolezni jako občutljiva.

»Hura, salami sta moji!« je kričal jeden izmed mladeničev, ki ju je bil res dosegel. Vsi so mu ploskali, on pa se je naglo spustil doli. Kakor da bi bil drugim pokazal in odprl pot, sta takoj za njim dva druga splezala do vrha ter dobila butiljke. Preostala je samo še ruta.

»Hoj, za svojo ljubico, Tonče! Ponosna bo na-te in vesela te bode, če ji jo prineseš; halo, le pogumno!« je prigovarjal gospodar čilemu mladeniču, ki je željno gledal kvišku.

Zastonj! Poskušal je parkrat, a vselej mu je izpodletelo. Sram ga je bilo, in nič več ni hotel poskusiti. Prvi pa, ki je poskusil za njim, je srečno dosegel mehko svilnato ruto.

»Kaj bodeš z njo ti, ki še ljubice nimaš?« so mu klicali mladeniči nasproti, in dasi se je smejal, je bil vendar njegov smeh prisiljen, ko je rekel: »Jo pa dobim!«

»Vidite, milostljiva,« šepne Gruden gospej Poljakovi, »ta, kateremu bi služila, je ni mogel doseči, drugi pa, ki ne ve kam z njo — ta jo ima.« —

Ko smo že hoteli doli, je zakričal Viktor, naj počakamo še jeden trenotek.

Sedaj je začel spuščati za zidom rakete, užigati bengalične ognje ter bil srečen, presrečen, kadar se je zaslišal kak občudovalen vzklík bodisi samo otrok, ki so tekali okrog njega.

(Dalje prihodnjič.)

L I S T E K.

Slovanska knjižnica je prinesla v 41. snopiču, izdanem dne 15. vel. srpana t. l., to-le povest: »Posavček«. Slika iz življenja v polpretekli dobi. Spisal Anton Sušnik. Str. 83. Cena, kakor vsakemu navadnemu sešitku, 18 kr. — »Posavček« je iz domačega življenja zajeta, mično, dasi preprosto zasnovana povest. Res, da ima tudi nekaj hib; med-nje štejeemo n. pr. nekatere pretiranosti v izražanju čutov, predolge, na gledališke

igre spominjajoče samogovore delujočih oseb (prim. Rezino slovo od deteta, predno ga spusti po Savi), prečesto čudesno vplivanje naključja i. t. d. Toda to so nedostatki, ki se pač opletajo manj ali več vsakemu pripovedovalcu-začetniku, in menda se ne motimo, če trdimo, da je »Posavček« prva daljša povest A. Sušnika, dasi je pokojnik, kakor nam je znano, dopisoval mnogim časopisom. Morda je pa nekatere navidezne nespretnosti v osnutku in razpletku dejanja in v njega motivaciji bolj na rovaš postaviti posebnim razmeram, v katerih je bila pisana povest; kajti na zadnji strani nahajamo poleg datuma tudi še končno pripomnjo: »Dovršeno v baraki št. 8. na Ledini, po ljubljanskem potresu tretji mesec«. Priznati pa treba, da je pripovedovanje poleg teh hib dokaj realistično, da pisatelj precej dobro pozna situacije in družstvene sloje, s katerimi nas seznanja, da je pripovedna osnova lepo zaokrožena in se okončuje z gniljivim, pomirljivim zvršetkom, kar pač ustreza veliki večini onih čitateljev, katerim je »Posavček« namenjen. Ker je vrhu tega povest skoz in skoz preprežena z moralizujočo tendencijo — semtertja je skoraj preveč vidna snujoča roka pisateljeva — in odseva iz vsake vrstice pisateljevo pravicoljubje, njega zaupanje v previdnost božjo in njega vrlo rodoljubje, tedaj prav z iskrenim veseljem in kar najtopleje »Posavčka« priporočamo naši že bolj odrasli mladini; ne bo ga smela pogrešati nobena šolska knjižnica. — Zategadelj pa tudi sodimo, da bi bil »Posavček« kar najprikladnejši za »Knjižnico za mladino«; prav škoda, da ga »Slovanska knjižnica«, ki je menda v tesni zvezi s »Knjižnico za mladino«, ni le-tej naklonila.

Tudi v jezikovnem pogledu nimamo Posavčku mnogokaj prigovarjati. Vobče smo opazili samo takšne napake ali pravzaprav posebnosti, ki so se tolikanj omilile današnjim pisateljem skoro vsem vprek; n. pr. orodnik brez predloga (*tresočim glasom*), *nikdo* nam. *nihče*, *svetnik* nam. *svétnik* (menda samo radi imenovalnika *svét*), *zibeljna* pesen, *zibeljka* nam. *zibelna* p., *zibelka*. Pomisliti treba, da narod govori *zibu*, *zibuka*, kakor govori tudi *zabu*, *kopu*, *pišu*, *pišuka* nam. *zabel*, *kopel*, *piščal*, *piščalka*. — Isto grajo bi morali ponavljati glede besedosledja, ki je večinoma tako, kakor so si ga prikrojili današnji pisatelji, namreč nekakšna mešanica iz hrvaško-srbskega in slovenskega besedovrstja. O tem naj primerjajo čitatelji opazke in vzglede, ki jih je navedel — kakor smo že poročali o svojem času — o. Škrabec, če se ne motimo, v predzadnji številki »Cvetja« iz letošnjih »Pomladanskih glasov«.

Imenovali smo nekje zgoraj pisatelja »Posavčkovega« pokojnika. Res, čudno naključje, kateremu je Sušnik tolikanj važno ulogo odkazal v svoji prvi in zadnji večji povesti, se je tu z njim poigralo, in prav milo se nam je storilo, ko smo, še premišljujoč o »Posavčku« in pripravljajoč se na njega oceno, čitali vest o njega smrti. »Slov. Narod« z dne 24. vel. srpana t. l. je o tem poročal tako-le: »Umril je danes po noči nagloma g. Anton Sušnik, poprej zavarovalni uradnik, pozneje pa več let korektor v Kleinmayerjevi tiskarni. Pokojnik je pisal mnogo za slovenske časnike, in šele te dni je izšla njegova povest »Posavček« v »Slov. knjižnici«. Bodi mu blag spomin!« — Tudi mi prav iskreno obžalujemo prerano Sušnikovo smrt, tembolj, ker nas je »Posavček« uveril, da bi bil pokojnik na tem polju, katero je bil začel ravnokar obdelovati, lahko še mnogo in prav uspešno deloval. Bodi mu lahka zemljica!

Slovenskim kmetom v poduk in prevdarek. Poleg Dra Ingwer-ja za Slovence priredil M. T. Cena 12 kr. — 1895. Založil in prodaja Rok Drogenik v Celji. Tiskal J. Rakusch v Celji. — Str. 31. — Že tiskovna tvrdka lahko napoti naše čitatelje, da uganejo, kakšen duh preveva navedeno brošurico. Socialnodemokraški evangelij se v njej kar odkrito propoveduje, in z razprtimi črkami so natisnjena gesla, kakor ta-le: »Kmečkemu stanu se za bodoče lahko opomore z zajedno-